

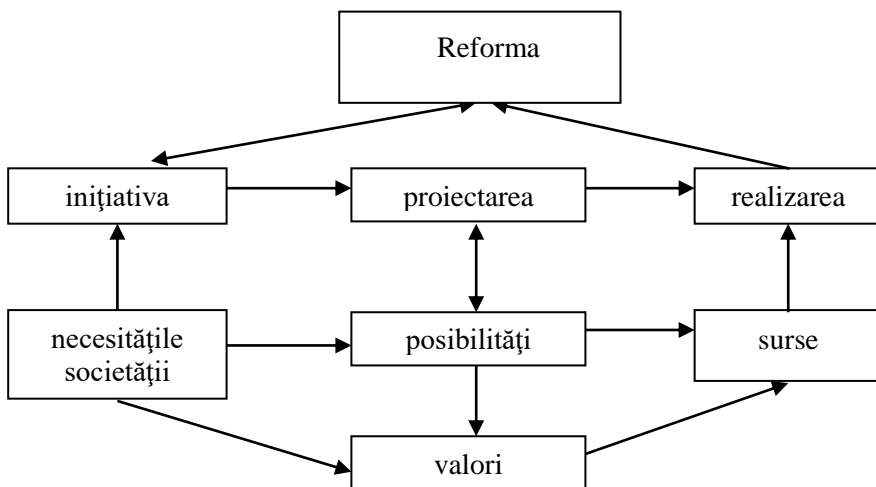
Orientarea axiologică a studenților în spațiul reformei învățământului*Lidia Pădureac, dr.,*

Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți

Societatea contemporană avansează cu ritm grăbit, astfel încât unitățile de timp devin supraaglomerate de evenimente. Orientarea persoanei în sistemul de valori este necesară și presupune o pregătire chibzuită, deoarece dezvoltarea omenirii este un proces complex care se realizează prin interdependența mai multor factori. Transformările politico – economice, sociale începute în Europa prin procesul de integrare inevitabil cuprind și aspectele instruirii tineretului, astfel în 1997 la Lisabona a fost semnată una din primele convenții privind echivalarea mai ușoară a studiilor din diferite state. Evoluția eficientă a sistemului de învățământ necesită o programare în baza realității curente prin prognozarea corectă a viitorului. Paradigma încercărilor de reformare parțială a domeniului respectiv în Republica Moldova reliefează consecințele neprevăzute cu represiuni asupra altor ramuri ale vieții. În 1999 (19 iunie), Miniștrii responsabili pentru învățământul superior din 29 de țări europene au semnat declarația de la Bologna cu scopul de a dinamiza învățământul superior pentru anul 2010. Republica Moldova a aderat la acest proces în mai 2005. Aceste acțiuni crează un anturaj favorabil în vederea uniformizării și însușirii ansamblului de pricini ce țin de pregătirea profesională a tinerilor – o verigă importantă în acest sens fiind instituțiile superioare de învățământ.

Inițierea unei schimbări nu neapărat generează perfecționarea, de aceea reforma propune modificări calitative necesare societății. Se crează o situație de suprasolicitare inovatoare și dacă nu vom iniția raționalizarea și ordonarea eforturilor noastre de introducere a modificărilor riscăm să golim sistemul învățământului superior de vitalitate și să facem inaccesibil scopul pretins al perfecționării.

Considerăm că procesul educațional al integrării europene are trei componente: inițiativa, proiectarea, realizarea – fiecare reprezentând o fază a complexului general de reformă.

Totul pornește de la necesitățile, aspirațiile societății, acestea fiind condiționate de factori social – politici, economici, culturali. Necesitățile generează inițiativa care presupune o serie de variante posibile, iar în baza posibilităților reale din societate se alege varianta optimă, materializată prin proiectare. În baza necesităților și posibilităților este constatat sistemul de valori – focar principal ce direcționează sursele umane (profesori, studenți) spre conștientizarea realizării reformei, fapt care generează reușita acesteia. La ultima fază inovația încetează de a mai fi privită ca element nou și devine parte integrantă a modului de viață, adică devine o normă.

Ritmul actual de acumulare a informației impune necesitatea unui mod de clasificare, care să permită o reducere a volumului ei la proporții controlabile, din care motiv prezentăm informațiile adunate privitor la valorile reformei învățământului prin prisma procesului de la Bologna sub forma unor modalități raționale și stimulative de rațiuni. Reforma pune accent pe motivarea sistemului de învățământ superior, adică pe fiecare segment a procesului de instruire studentul găsește motivarea efortului pe care îl depune:

1. El conștientizează necesitatea de-a acumula conștiințe și deprinderi care i-ar permite să devină licențiat, ulterior master;

2. Lărgirea sferei de posibilități generează dorința de-a acumula credite academice transferabile (care ar putea fi obținute și în alte contexte decât cele universitare);
3. Adoptarea unui sistem de diplome ușor de comparat și de recunoscut, prin elaborarea unui “supliment la diplomă” favorizează mobilitatea studenților.

Coloana vertebrală a noii structuri se prezintă prin instituțiile superioare de învățământ care au menirea să minimalizeze pasivismul și apatia studenților, motivându-le activitatea și dorința de a dobândi cunoștințe, abilități, aptitudini, dezvoltându-le gândirea critică și creativitatea pentru a deveni buni specialiști. În mare măsură, reușita reformei depinde de orientarea profesorilor și studenților în sistemul de valori stabilite. Cel mai recent sondaj de opinie desfășurat în instituțiile superioare de învățământ din Republica Moldova demonstrează că 80 % din profesori și 60 % din studenți sunt de acord cu adopția standardelor europene în învățământul superior, totodată menționând o serie de dificultăți în realizarea acestora. Implementarea bruscă a reformei stârnește profesorilor temeri, iar studenților suspiciuni. Firea umană este de așa natură încât respinge ceea ce nu înțelege. Mulți studenți nu-și pot exprima opinia în privința reformei din cauza necunoașterii principiilor de bază a acesteia. Rolul profesorilor este nu numai de a transmite mesajul conținutului disciplinei pe care o prezintă, dar și motivarea acestora din perspectiva valorilor stabilite de Procesul de la Bologna. E nevoie de a crea un anturaj favorabil în vederea acceptării, înțelegerii, respectării, promovării ideilor de reformă pentru ca componentele sistemului axiologic în raport cu studentul să servească ca obiecte ale intereselor sale, iar pentru conștiința lui să exercite rolul de repere în viața profesională, în raporturile practice cu obiectele și fenomenele înconjurătoare. În acest context J. Piaget afirmă că omul trăiește, ia atitudine, activează într-o multitudine de valori, pe care le ierarhizează și astfel prin acțiuni ce depășesc permanent actualul nivel atribuie un sens vieții sale. Întrucât conștiința este forma superioară de reflectare a realității, pătrunderea de om a lumii și a înțelegerii propriei existențe, studenții trebuie să conștientizeze valorile procesului inițiat în sistemul învățământului superior.

În baza celor expuse concluzionăm:

Popularitatea valorilor general – umane scade creînd premise pentru o criză generală. Rolul principal în stoparea acestui proces de degradare revine învățământului. Societatea europeană prin Procesul de la Bologna propune crearea unui cadru de posibilități egale pentru ca fiecare

în dependență de capacități, îndemnări, aptitudini, creativitate, gândire să-și poată afirma profesionalismul. Pe parcursul istoriei, omul totdeauna și-a dorit libertatea. Actualmente tinerii se pot bucura de această libertate, rămânând a o direcționa spre binele întregii societăți – reforma le oferă multe posibilități care ar putea fi utilizate doar în cazul pregătirii prin autoorganizare și activism într-un câmp axiologic.

Repere bibliografice:

1. Adler A. – Cunoașterea omului. – Ed. Științifică. – București. – 1991.
2. Clarke P. – Comunități de învățare: școli și sisteme. – Chișinău.- 2002.
3. Cerbușca P. – Educația în contextul valorilor general – umane. În: Tehnologii educaționale moderne, Vol. II. – Chișinău. – 1994.
4. Hopkins D. Ainscow M. West M. – Perfecționarea școlii într-o eră a schimbării. – Chișinău. – 1998.
5. Piaget J. – Nașterea inteligenței la copil. – București. – 1997.